

ROITE NAUJA
ROŠVAISTĖ

o lieuviškoji studentija
tik dailiai pasišokti,
kai sportuoti, bet jie lyžiai
sugeba švystelti ir
je arenose. Štai, balan-

ieną Weine universiteto
jie buvo surengę įdo-

matūros vakarą, į kurį pri-

ilnūtėlė salė, apie porą
aunuolių ir vienas kitas

gynę.

matūros vakarui detroitie-

vo pasikvietę iš Chicagos
dis literatus, kurie paskai-

kūrybą. Kazys Alménas
umpoje novelėje atvaizda-

ikų tarptautinę opinią, pa-

iančią lietuvių visuome-

nai labai įdomus ir drā-

uno talento žodis. K. Al-

ne tik moka rašyti, bet

artistiškai savo sukur-

bą perteikia klausytojams.

Ius Katiliškis pavaizdavo

koniško gyvenimo ir kartu

es (baro) vaizdelį iš ruošia-

eikalo. M.K. iššaukė gar-

juoko, nors gal reikėtų ir

jo smuklės gyvenimo vaiz-

das buvo gal būt per realus

ir vulgarus. Tačiau smuklės

nimimo tur būt ir negalima

tilinti, nes, kas vyksta smuk-

nėra dailu.

unė Sutema paskaitė savo

dijos gabalėlius. Juos studen-

čių priėmė, bet entuziaz-

naparodė. Mat poezių reikia

taigilinimo, īsijautimo,

DIRVA

Nr. 45

Balandis-April 17, 1963

Cleveland, Ohio

Niekam nenorint kovoti

SKLINDA GANDAI APIE NEOFICIALIĄ VIRŠŪNIŲ KONFERENCIJĄ, DĒL KURIOS SURENGIMO VATIKANAS KONKURUOJĄS SU TITO — PERŠAMA TAIKA ŽEMEI SUSTIPRINS KOMUNISTINĘ POGRINDŽIÓ VEIKLĄ KRITIŠKUOSE FASAULIO RAJONUOSE IR NUMUŠBETKOKI UPĄ PRIEŠINTIS KOMUNIZMUI. — TADA BESĀLYGINĘ TAIKĄ PASEKS IR BE-SĀLYGINĘ KAPITULACIJĄ.

Vytautas Meškauskas

Washingtone ir Europos sostinėse kursuoja gandai, kad vasarą, greičiausiai jau birželio mėnesį, ivyksias naujas prezidento J.F. Kennedy ir Nikitos Chruščiovo pasimatymas — neoficiali viršūnių konferencija, kuri gal ir nieko nepakeisianti, tačiau iš naujo užakcentuosiant abiejų didžiųjų

proga sudegavaujant.

laikyti valdžioje Gomulkai ir karatu Lenkijai pasidžiaugti didesnės laisve negu kitom nuo Maskvos priklausančiom valstybėm. Tuo tarpu atkaklesnė Vengrijos kardinolo Mindszenty laikysena nedavusi gerų rezultatų. (Dėl to kardinolo išvežimo iš amerikiečių ambasados Budapeste į Romą dabar einančios derybos Vienos

limas gali būti surištas su nuostoliais. Atrodo, kad Diem nori išsaugoti savo karines jėgas iki to momento, kada galima būtų susitarti su komunistais. Jis žino, kad JAV nutraukė pagalbą jo bendraminčiams Laose ir privertė juos sudaryti koalicinę vyriausybę su raudonaisiais ir 'neutralistais'. Dabar raudonieji nori taikinai likviduoti 'neutraliuosius', po to ateis eilė dešiniesiems. Jei iš vių pusų prasidėjusios taikinimo pastangos laimingai pasibaigs ir bus atstatytos paliaubos tarp raudonųjų ir neutralistų, raudonieji vistiek bus laimėję naujas pozicijas ir neutraliuosius moralė bus dar daugiaupalažta. Ir taip žingsnis po žingsnio Laosas pagaliau prieis prie jam skirto likimo.

Tuo tarpu Raudonosios Kinijos prezidentas Liu Shao-chi atvyko į Indonezijos sostinę Jakartą, kur buvo labai iškilmingai ir nuoširdžiai susitikas. Indonezijos prezi-

Jonas Rugienius
12230 Washburn St.
Detroit 4, Mich.

APIE GRAŽIUS GESTUS

Savo prakalboje į rašytojus ir menininkus, kuri, atrodo, vaidins stabdžio roļę dabartiniame sovietų literatūros ir meno "liberalėjimo" procese, Chruščiovas prabégomis užsiminė tą "keistą pasikalbėjimą", poeto Evtušenko suteiktą prancūzų komunistų savaitraščiu Lettres Françaises.

Iš viso atrodo, kad pasikalbėjimo vieta, kuri sukélé nerimo Chruščiovo širdyje, bus greičiausia Evtušenko pasisakymas apie "socialistinį realizmą":

-- Man nesvarbu, sako Evtušenko, -- ar menininkas yra realistas ar formalistas, bet svarbu, ar jis gali, kokia bebūty jo nuomonė apie meną, numirti už teisingą idėją. Aš pats esu už socialistinį realizmą, bet iki šiol dar nera visai tikslios šios sąvokos definicijos. Kiekvienas ją aiškinasi pagal save."

Tvirtinti, kad socialistinis realizmas, kurį kiekvienas sovietinis poetas su motinos pienu įčiulpé į savo kūną ir dūšią, yra subjektyvaus pasirinkimo reikala, yra labai rimtas dalykas. Tačiau, pagal mane, tai ir pataisomas dalykas: jei ne kitaip, tai bent autokritikos pagalba.

Daug rimčiau man atrodo kita jo pasikalbėjimo vieta. Papaskojęs, kaip jisai, pirmojo savo vizito Paryžiuje metu, pateko į mėsininkų-skerdėjų kompaniją, Evtušenko tėsia:

-- Su šiaisiais pirmą kartą sutiktais vaikiniais mes atlikom didžiųjų kunigaikščių tournee (apėjom visas karčiamas). Jieturėjo pradėti darbą anksti ryta. Bet mes visi buvom girtutėliai, ir peilių jems krito iš rankų. Aš bandžiau jems padėti, bet be rezultatų... Į aerodromą jie man atnešė milžinišką, į celofaną īvytiotą paketą, nurodydami jį teatidaryti tik Maskvoje. Atvykės pasižiūrėjau: pakete īvyniota aviono sprandinė! O ant kortelės priejos prisegtas šis užrašas: "Mes nenorėtume, nei kad jūs taptumėte avinu, nei kad jūs pakliūtute į poezijos skerdėjų rankas".

Ši istorija, greičiausiai, tikra. O be to dar -- ji graži. O kas balsius: aiškiai matyti, kaip Evtušenko ja žavisi.

Nesenai pasakojau, kaip aš buvau išaugintas tam tikroje potinėje atmosferoje, apibūdinančioje mūsų 1926 m. kultūrinę kartą. Tos kultūrinės kartos poetų. Tos kultūrinės kartos poetų. Visi tada žavėjosi -- ir mane išmokė žavėtis -- Gōsta Berlingu, savo meilei įrodyti ikišiusi ranką į židinio ugnį, žavėjosi Jadques Thibaud, kuris, norėdamas deklaruoti savo meilę, švelniai pabučiavo savo mylimosios šešėlį, nusidriekusį méniesienoje ant balto mūro: žavėjosi ir Kellermano:

-- Prašau sėstis.

-- Ne, ačiū, aš pastovėsiu: mano šuo mirė.

Gražaus, reikšmingo gesto kultas buvo pagrindės ir rusų nihilistų, socialistų revoliucionierų politinė filosofiją. Nežinau, ar Evtušenko, kviesdamas poetus "mirti už teisingą reikalą", pagalvojo apie Leniną, kuris tai girdėdamas, grabe apsiverstęs nekas neprašo jūsų mirti, o gyventi ir būti ramiai "sielų inžinieriais".

Nesenai viena iš Amerikos atvykusi viešnia manęs paklausė, ar, mano manymu, Jonas Deksnys herojus, ar ne.

-- Herojus, bet pavargęs herojus, atsakiau jai.

Jinai manęs nesuprato. Pagal ją, kas jau pasirenka heroizmo kelią, tai ir eina juo. Arba nusišaua.

O tačiau: heroizmas yra savotiška gyvenimo koncepcija. Gyvenimas herojui susideda iš visos eilės nuolat kartojamų gražių gestų. Neabejoju, kad Jonas Deksnys būtų sugebėjęs nusišauoti, jeigu jo mirtis būtų galėjusi jam pačiam, jo paties akyse, pasirodyti, kaip gražus, reikšmingas gestas. Deja, gyvenimas herojams dažnai neduoda tokios progos: ir kaip gi nusišausi kasdieybėje, dienų pilkumoje, niekam nereikalingas ir, svarbiausia, niekiuo nematomas?

Cia jau man būtinai norisi šiek tiek pafilosofuoti. Heroizmas yra spektaklis, jis nepakenčia vienatvės nei patamsių. Kaip toks, jis

Organizacija bendruomenėje yra suburtų jėgų paskirtam tikslui išraiška. Toki yra jau nuo 1950 m. veikianti ir Lietuvos Profesorių Draugija Amerikoje, tai tāsa beveik tokio pat vardo Vakarų Vokietijoje po II-jos Pas. karo buvusios organizacijos. Bendras draugijos tikslas jos įstatuose yra nusakytas sekančiai: "Jungti bendram darbui profesiniais ir tautiniuose reikalais aukštųjų moksly akademiniu personalu narius lietuvius, ugdyti narių tarpe bendaradarbiavimo sugyvenimo ir tarpusavio pagalbos dvasią, lietuvių tarpe skatinti susidomėjimą moksli ir tyrinėjimais, populiarinti bei skleisti mokslo ir specifaliai lituanistines žiniás bei tyri-

KULTŪROS BARU

mų išdavas, somos Lietuverbybes ir tis jų tolime Tokiems biems tikslai reikalinga gtuvių jėgos. o tautiškai né organizuoto, kad jos lietuvių, be žiūros skirt bet kokį akademių universiteto lygio bet moksly, kykloje, pra - instruktoru profesoriaus įpareigota vlus, pakarto per spauda, laiškais į likviesdama jį giją, kad galėtų tikslų. Įpareigoja kitai naujų naudraugijos naudžokės 100 mis yra dar būd dirbančių neatsiliepē -- dar neįsta Valdyba prie kad kiekvienas yra dvasiškai pareiga būti rūties vienat pavyliu, bet brėžtus tiksvykdantį na akademinių bandinių lietuvių yra didžiai jai kartai retai lemiamai atsibuvio testinuosekmingumą, per draugijos savo ryšius siuvi kultūra. Lietuviai be ir Tėvynėje pirmis laukia iš socialdemikų daugiaus Dėl to ir draugijos apsiriboti vien įnašu, bet turėti padėti valdybos bus vykdyti. Vim, kad LPD veiklumo, valdybė dyti, jei nariai kaus, o lietuvių

Jonas Rugienius
12230 Washburn St.
Detroit 4, Mich.

DIRVA

Nr. 61

Gegužė-May 24, 1963

Cleveland, Ohio

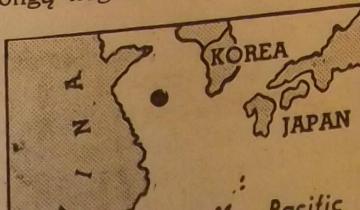
Žvilgsnis į Pietryčiu Aziją

SOVIETŲ STAIGUS 'NESIDOMĖJIMAS' LAOSO LIKIMU LEIDŽIA SPĒTI, KAD JIE ATSISAKĘ SAVO ĮTAKOS KINIEČIŲ LABUI. — TA PROGA VERTA PASIŽIŪRĒTI TOLIAU I PIETRYČIUS, KUR SUKARNO SAVO NAUDAI LAVIROUJA TARP SOVIETŲ, KINIEČIŲ IR AMERIKIEČIŲ, SAVO POLITIKA DEMORALIZUODAMAS PRIEKOMUNISTINIAI NUSITEIKUSIUS VADUS. — ĮDOMI HONG-KONGO SITUACIJA, IRGI VERTA PRISIMINIMO, KAIP PAVYZDYS, KUR KAPITALIZMAS DIRBA KARTU SU KOMUNIZMU.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Šią savaitę Laosą aplieido sovietų karinė misija, priskirta prie to krašto 'neutralistų'. Tai reiškia, kad sovietai palieka 'neutralistus' savo likimui — išlaurinio Viet-Namo ir Kinijos diriguojamų Laoso raudonųjų spaudimui. Atrodo, kad Harri mano kelionė pas Chruščio-

gus sau šį miestą — britų karūnos koloniją? Kariškai Hong-Kongą negalima apginti, bet ne-

Néra abejonės, kad anksčiau ar vėliau tas miestas grįš į Kinijos glėbę. Klausimas tik — kada. First National Bank of Chicago vicepirmininkas Gaylord A. Freeman jr. pasakoja Chicago Tribune skiltyse, kad jam vienas Hong-Kongo bankininkas kinietis aiškinės, jog jis seniau manęs, kad Hong-Kongas dar galėsias penkis metus išlaikyti dabartinį savo statusą, dabar jam atroda, kad tas laikotarpis galėtų testis iki 15 metų. Paslaptis glūdi tame, kad praktiškai per Hong-Kongą Raudonoji Kinija palaiko visus savo užsienio ryšius su išoriniu pasauly. Okupavusi Hong-Kongą R. Kinija vienu ypu nutrauktu tuos ryšius, kurie yra jai gyvybiniai reikalingi. Dėl to į Hong-Kongą iš viso pasaulio traukia kapitalas, kuris ten per kelis metus 'apsiverčia', amortizuojasi. Už tai, jei jis ir žūtų, jis jau būtų atsitahevęs. Kitaip sakant, investuotas į Hong-Kongą kapitalas neša tokius nuošimčius, kad nebaisu, jei jo po-

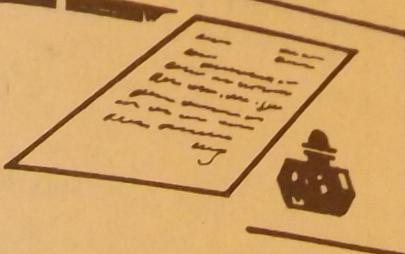
Lietuviai Bendruomenės Cicero apylinkės valdyba, kuri ruošiasi išleidimu. Šeštadienį iš kairės: inž. Kostas Dočkus, pirm. Steponas Markauskas. Stovi: Antanas Zailskas, Vytautas Zalatoris, Domas Sabalis.

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

PILKA RAŠYTOJŲ VIRŠININKAS

Partijos apibartas rašytojas R. Lankauskas gavo pylos už rašymą apie pilkų dalykus: apie pilkus namus, pilkās gatves, pilkā kavą, pilkā nuotaiką ir pilkā gyvenimą. Dabar jis ar kuris kitas rašytojas turi naujausią spausdintą gegužės dienos Tiesoje. Tai kokiai pasakyti nebūti rašytoju, nereiki

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

APIE GRAŽIUS GESTUS

Gražūs gestai, pasirodo, turi dar pasisekimo lietuvių visuomenėje. Mano kuklia nuomone apie juos susidomėjo net du Amerikos lietuvių laikrašciai: **Naujienos** ir **Vienybė**.

Abu organai susidomėjo mano paslaptingomis viešniomis iš Amerikos. **Naujienos** mano, kad pagrindinė mūsų viešnia buvusi ponia Tysliavienė, o šioji nuo tos viešnagės ginasi. Dėl teisybės, turiu paaiškinti, kad tiek Paryžius, tiek ir Greimų šeima susilaukia nemaža viešnių iš Amerikos: ir vis pačių gražiausiu, pačių elegantiškiausiu, pačių kultūringiausiu. Lankėsi, pavyzdžiui, ponia Valiūnienė, lankosi, pavyzdžiui, ponia Tūbelienė. Ponai Tysliavienė nėra tad, rodos, jau tokioj blogoj kompanijoj, ir man kiek skaudu, kad jos vizitas pas mus jai paliko tokį nemalonų įspūdį, jog jinai rado reikalo, ji atpasakodama, kalbėti apie Greimo "heroizmą" kabutėse. Skaudu, bet ir nuostabu; nei aš savęs, nei kiti manęs iki šiol dar nei eiliniu, nei kabutiniu herojumi niekad nėra laikę. Gyvenimas pil-

nas surpryzų.

Jei **Vienybės** akyse aš — "herojus", tai **Naujienos**, atvirkščiai, man prikiša "perdėta humana nizma". Komplimentai, matote, iš abiejų pusių, tik sunkiai suderinami.

Naujienos skaito save, jei neklystu, socialistiniu laikraščiu, už tat joms pagrindinės marksistinės kritikos kategorijos neturėtų būti svetimos. Jonas Deksnys gali būti kaltas ir juodas objektyviai imant, bet tai netrukdo savęs klausti, kokie buvo, subjektyviai imant, jo psichologiniai keiliai ir takeliai, tai netrukdo bandyti ji kaip žmogų suprasti. Atsiprašydamas norėčiau priminti **Naujienoms**, kad socializmas yra vis dėlti, ir visų pirma, humanizmas.

A. Greimas, Paryžius

KUR TAS DEMOKRATIŠKUMAS

Draugas š.m. gegužės mén. 15 d., rašydamas apie Steigiamąjį Seimą, tarp kita ko rašo:

"Lygiai prieš 43 metus susirinkusį Steigiamąjį Seimą Lietuvos žmonės išrinko slaptu, laisvu ir demokratiniu balsavimu... Lietuvos žmonės... pasi-

sakė už demokratinę santykius. Susirinkęs S.S. turėjo aurodymus, taip pat ir tau nus īgaliojimus..."

Keisti reikalai. Anais demokratinė santvarka bu biausia politinė doktrina dien veiksniai demokratin cipo bijo, kaip žydas kr Anais metais žmonių va aukščiausias įsakas, šia bijok prasioti, nes bu apšauktas komunizmo skaldančiu veiksnį veik

Jei anais laikais dem principas buvo geras, tai jis turėtų būti dar geržmonės žymiai daugiau. Jei demokratinį principa me veiksnį sudarymo dan, nebūtų tiek ginčų i pratimų.

A.

VII
PA

ČIA GERA
BARNETT P.
GERMAN BEER
CANADIAN
VODKA pilna
KRON BRAND
AQUAVIT